

Initiativer til effektiv opkrævning og gældsinddrivelse i skattevæsenet

Regeringen samt Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre og Alternativet er enige om en række initiativer, der skal understøtte en mere effektiv opkrævning og gældsinddrivelse i skattevæsenet frem mod 2030. Initiativerne skal ses i forlængelse af aftalen om *Nedbringelse af danskernes gæld til det offentlige* fra juni 2022.

Hvert år opkræver Skattestyrelsen skatter og afgifter fra borgere og virksomheder, som bidrager til finansieringen af det danske velfærdssamfund. I 2022 udgjorde beløbet ca. 1.600 mia. kr. Langt de fleste borgere og virksomheder betaler det, de skal. Godt 98 pct. af alle skatter og afgifter bliver betalt korrekt og til tiden. De resterende to pct. bliver som udgangspunkt sendt til inddrivelse i Gældsstyrelsen. Gældsstyrelsen har som offentlig inddrivelsesmyndighed en række ekstra beføjelser og værktøjer til at inddrive gæld – også gennem tvang.

Opkrævningen af personskatter er velfungerende, mens der gennem de senere år er konstateret udfordringer med opkrævningen af motorafgifter – fx vægtafgift og grøn ejeravgift – særligt beregning af renter på ubetalte afgifter og modregning. Det skyldes, at it-systemet, som understøtter opkrævningen af motorafgifter, i nogle henseender er utidssvarende og utilstrækkeligt.

Samtidig er der konstateret udfordringer i forhold til samspillet mellem opkrævningen og gældsinddrivelsen af motorafgifter og visse virksomhedsskatter og -afgifter. Samspillet udfordres særligt af, at der er forskellige regelsæt og arbejdsgange på de to områder, ligesom der i visse tilfælde er utilstrækkelig datakvalitet eller tvivl om stamdata.

Endelig er det en kendsgerning, at gældsinddrivelsen har været udfordret gennem en årrække. I 2015 konkluderede Kammeradvokaten, at den automatiske inddrivelse via it-systemet EFI i nogle tilfælde var ulovlig. Skattevæsenet suspenderede på den baggrund systemet og igangsatte et omfattende arbejde med at genoprette og rydde op på gældsområdet.

Gældsinddrivelsen kan i dag siges at være genoprettet, og driften er stabil. Gældsstyrelsen har taget et nyt inddrivelsessystem, PSRM, i brug, og det understøtter, at Gældsstyrelsen har effektive inddrivelsesværktøjer til rådighed. I 2022 inddrev Gældsstyrelsen et provenu på 12,6 mia. kr., hvoraf ca. 5,2 mia. kr. er inddrevet via PSRM.

Skattevæsenet står i de kommende år overfor en række betydelige opgaver for at håndtere udfordringerne på området og skabe en mere effektiv opkrævning og gældsinddrivelse frem mod 2030. Aftalepartierne er enige om initiativer, som skal understøtte dette, og noterer samtidig, at skattevæsenet tilsvarende igangsætter en række administrative initiativer, *jf. bilag*.

OPKRÆVNING

Offentlige myndigheder opkræver en række forskellige krav fra borgere og virksomheder, fx politi bøder, skatter og underholdsbidrag.

Myndighederne har ansvar for at gøre, hvad de kan, for at få borgere og virksomheder til at betale det, de skal til det offentlige.

Det er Skattestyrelsens opgave at opkræve skatter og afgifter fra borgere og virksomheder. Skattestyrelsen rykker således for manglende betalinger for at sikre, at så mange penge som muligt bliver betalt.

Skattestyrelsens opkrævning understøttes af tre forskellige it-systemer:

- **KOBRA** – It-system, der understøtter opkrævningen af personskatter.
- **Skattekontoen** – It-system, der understøtter opkrævningen af virksomhedsskatter og -afgifter.
- **SAP38** – Regnskabssystem, der anvendes som midlertidigt system til opkrævningen af motorafgifter og øvrige skatter og afgifter.

GÆLDSINDDRIVELSE

Det er Gældsstyrelsens opgave at inddrive de krav, som borgere og virksomheder ikke har betalt til andre offentlige myndigheder, og som derfor er blevet til gæld under inddrivelse.

Gældsstyrelsen har som offentlig inddrivelsesmyndighed en række yderligere muligheder for at inddrive gæld.

Gældsstyrelsen har blandt andet mulighed for at trække skyldnere i deres lønindkomst og modregne gæld i udbetalinger fra det offentlige, fx overskydende skat og moms.

Gældsinddrivelsen understøttes af to it-systemer:

- **DMI** – Ældre it-system, der primært anvendes til at inddrive virksomhedsvendt gæld.
- **PSRM** – Nyt it-system, der primært anvendes til at inddrive personvendt gæld.

***

Mere effektiv opkrævning

For at sikre en mere effektiv opkrævning af motorafgifter arbejder skattevæsenet på en ny opkrævningsløsning, som forventes idriftsat løbende fra 2025, så brugen af it-systemet SAP38 til at opkræve nye motorafgifter samt en række øvrige krav udfases fra 2026. Aftalepartierne er samtidig enige om to initiativer, som skal understøtte en mere effektiv opkrævning af motorafgifter.

Styrket opkrævning af motorafgifter

Aftalepartierne bakker op om, at der er udstedt en bekendtgørelse om afskrivning af uberegne renter på motorafgifter. Samtidig har skattevæsenet igangsat analyser af mulige løsninger, der skal sikre, at motorafgifter ikke forældes, før de bliver opkrævet. Aftalepartierne noterer, at det kan være nødvendigt at foretage yderligere afskrivning af motorafgifter. *Initiativet kan forudsætte lovgivning.*

Forenkling af regler

Aftalepartierne er enige om, at der er behov for at forenkle reglerne på opkrævningsområdet, fx ved at harmonisere rentereglerne. Potentialet for regelforenklinger skal blandt andet vurderes i forbindelse med moderniseringen af it-systemer. *Initiativet kan forudsætte lovgivning.*

Forbedret samspil mellem opkrævning og inddrivelse

For at skabe et bedre samspil mellem opkrævningen og gældsinddrivelsen af ubetalt gæld er aftalepartierne enige om at igangsætte to initiativer.

Skattekontoen og de resterende offentlige kreditorer tilkobles PSRM

Langt størstedelen af de offentlige kreditorer er i dag tilkøbet PSRM. Aftalepartierne noterer sig, at skattevæsenet arbejder for, at de resterende offentlige kreditorer tilkobles PSRM og udelukkende indsender nye gældsposter til PSRM fra omkring udgangen af 2026. Arbejdet skal sikre, at der udelukkende oversendes gældsposter, som er parate til inddrivelse. *Initiativet kan forudsætte lovgivning.*

Luk for tilstrømning af gældsposter fra eksterne offentlige kreditorer til DMI

Aftalepartierne noterer sig, at skattevæsenet i dialog med eksterne offentlige fordringshavere arbejder for, at disse udelukkende indsender gældsposter til PSRM fra i løbet af 2024. Ligeledes noteres, at skattevæsenet indsender ubetalte skatter og afgifter til PSRM fra 2026/2027. I forlængelse heraf vil muligheden for at oversende nye gældsposter til DMI blive lukket. Det vil medføre, at oprydningen og inddrivelsen af de tilbageværende gældsposter i DMI i højere grad kan prioriteres. *Initiativet kan forudsætte lovgivning.*

Oprydning i gældsposter og styrket gældsinddrivelse

For at afslutte oprydningen i gælden til det offentlige og styrke gældsinddrivelsen frem mod 2030 er aftalepartierne enige om at igangsætte tre initiativer.

Forældelsesfrist udskydes til 2030

En stor mængde gældsposter i DMI, der forældes fra november 2024, er endnu ikke blevet undersøgt for, om Gældsstyrelsen må inddrive gælden, og de er således aktuelt ikke-inddrivelsesparate. Uden en udskydelse af forældelsesfristen vil dette betyde, at der ikke er tilstrækkelig tid til at rydde op i bunken af gældsposter, og at der ligeledes ikke er tid eller tilstrækkelig systemunderstøttelse til at sikre, at de gældsposter, der er placeret i DMI, kan blive inddrevet eller forældelsesafbrudt inden for forældelsesfristen. Aftalepartierne er derfor enige om at udskyde forældelsesfristen for sidste gang, så disse gældsposter tidligst forældes fra 2030. *Initiativet forudsætter lovgivning.*

Særlig afskrivningsregel genindføres

Ved udskydelse af forældelsesfristen vil der også være behov for at forlænge perioden med parallel inddrivelse i de to inddrivelsessystemer, DMI og PSRM, og de tilknyttede regler herom. Det vil give Gældsstyrelsen mulighed for at rydde op helt frem til 2030. Aftalepartierne er derudover enige om at genindføre den særlige afskrivningsregel. Reglen giver mulighed for at afskrive grupper af gældsposter uden at skulle vurdere de almindelige afskrivningsbetingelser i forhold til hver enkelt gældspost og skyldner. Reglen kan blandt andet anvendes, hvis der mangler afklaring på, hvorvidt det er lovligt at inddrive gældsposterne. *Initiativet forudsætter lovgivning.*

Bedre mulighed for at trække skyldnere i lønnen

Et af Gældsstyrelsens mest effektive inddrivelsesværktøjer er lønindeholdelse. Her tilbageholder Gældsstyrelsen en del af en skyldners lønindkomst og anvender denne til at afdrage på gælden. I dag kan lønindeholdelse kun anvendes hos skyldnere, der har gældsposter i PSRM. Aftalepartierne bakker op om, at der i foråret 2023 iværksættes systemudvikling med henblik på at kunne

lønindeholde hos skyldnere med gældsposter i DMI. Aftalepartierne noterer sig, at skattevæsenet i 2024 forventer at idriftsætte den nye lønindeholdelsesmulighed i DMI. *Initiativet forudsætter lovgivning.*

Håndtering af låste indbetalinger i inddrivelsen

Nogle skyldnere oplever, at indbetalinger på gæld bliver låst i en periode i stedet for at blive anvendt til at afdrage på gælden. Det skyldes manglende klarhed om, hvorvidt gælden lovligt må inddrives. Hvis Gældsstyrelsen i en periode på op til seks måneder ikke har kunnet afklare, om gælden lovligt må inddrives, bliver indbetalingen tilbagebetalt. Skyldneren ender på den måde i en situation, hvor det reelt ikke er muligt at få afviklet sin gæld. Aftalepartierne er enige om at igangsætte fem initiativer, der som udgangspunkt vil løse udfordringerne med låste indbetalinger.

Fremadrettet rentestop

Aftalepartierne er enige om, at der ikke skal tilskrives renter på en gæld, som skyldner reelt ikke kan afdrage på. Derfor indføres et fremadrettet rentestop på al gæld, som ikke kan inddrives, før Gældsstyrelsen har sikret sig, at gældsposterne ikke er forældede, og at styrelsen har de korrekte oplysninger om dem. Skyldnere vil i udgangspunktet blive varslet om, at der tilskrives renter på gælden, hvis gælden gøres inddrivelsesparat. I disse situationer vil skyldner inden for en rimelig frist få mulighed for at betale gælden, før rentetilskrivningen går i gang. *Initiativet forudsætter lovgivning.* Initiativet forventes at kunne implementeres med virkning fra efteråret 2024.

Udvidelse af bagatelgrænse

Med aftale om *Nedbringelse af danskernes gæld til det offentlige* fra juni 2022 indføres en bagatelgrænse for inddrivelse af gæld, som betyder, at Gældsstyrelsen kan afskrive gæld automatisk for skyldnere med en samlet gæld under 200 kr. i henholdsvis PSRM og DMI. Aftalepartierne er enige om, at bagatelgrænsen suppleres med en yderligere mulighed for at afskrive gældsposter. Bagatelgrænsen skal gælde for skyldnere, der har gæld, hvor der mangler afklaring på, om det er lovligt at inddrive gælden. Bagatelgrænsen er på op til 2.000 kr. og gælder, uanset hvor megen øvrig gæld skyldneren har. *Initiativet forudsætter lovgivning.* Initiativet forventes at kunne implementeres med virkning fra første halvår 2024.

Fokuseret indsats for oprydning og afskrivning af gældsposter med låste indbetalinger

Aftalepartierne noterer sig, at Gældsstyrelsen styrker sagsbehandlingen af låste indbetalinger ved i nødvendigt omfang at omprioritere ressourcer fra den generelle oprydningsindsats til at fokusere på låste indbetalinger, og samtidig forlænges afklaringsfristen fra seks til 12 måneder. Såfremt Gældsstyrelsen ikke inden for den lovbestemte frist kan afklare, om gælden lovligt må inddrives, afskrives gælden i videst muligt omfang inden for gældende regler. *Initiativet om forlænget afklaringsfrist forudsætter lovgivning.*

Forbedre kommunikation og målrette saldobreve

Aftalepartierne noterer sig, at Gældsstyrelsen øger vejledningsindsatsen over for skyldnere med gæld, hvor det er uafklaret, om gælden lovligt må inddrives. Det indebærer blandt andet bedre og mere målrettet kommunikation via hjemmeside og breve til forskellige skyldnergrupper. Derudover styrkes vejledningsindsatsen over for skyldnere med ikke-inddrivelsesparat gæld, så de er bekendt med deres handlemuligheder, fx i forbindelse med at optage et banklån. Dele af initiativet er idriftsat, mens yderligere dele idriftsættes i løbet af 2023 og 2024.

Tilrette årsopgørelsen

Gældsstyrelsen kan modregne gæld i udbetalinger fra det offentlige. Aftalepartierne er dog enige om, at det er uhensigtsmæssigt at tilbageholde udbetalingen af overskydende skat, når borgeren alene har gæld, som Gældsstyrelsen er nødt til at undersøge, før den må inddrives. Borgernes årsopgørelse skal derfor tilrettes, så overskydende skat alene tilbageholdes, når borgeren har gæld, som allerede er inddrivelsesparat eller kan blive det inden for 30 dage. Initiativet kan implementeres mhp. at være idriftsat før næste udsendelse af årsopgørelser i marts 2024.

Finansiering

Initiativerne finansieres og håndteres inden for rammerne af flerårsaftalen om skattevæsenets økonomi 2023-2027. Aftalepartierne noterer sig, at skattevæsenet som det klare udgangspunkt skal håndtere mer- og mindreudgifter i aftaleperioden inden for de økonomiske rammer, og at skattevæsenet har initiativforpligtelsen til at sikre, at rammerne overholdes.

Aftalepartierne er enige om frem mod efteråret 2023 at analysere mulighederne for en evt. ekstraordinær afskrivning af ikke-inddrivelsesparate gældsposter. Evt. administrative besparelser mv. herfra vil skulle anvendes som finansieringsbidrag til flerårsaftalen.

Opfølgning

Aftalepartierne bemærker, at de politiske og administrative tiltag udgør et omfattende arbejde, som rummer en række usikkerheder. Der kan derfor være behov for justeringer og tidsforskydninger.

Aftalepartierne noterer sig, at det uafhængige It-tilsyn på Skatteministeriets område har trykprøvet tiltagene til at sikre en mere effektiv opkrævning og inddrivelse frem mod 2030. Hertil noterer aftalepartierne sig, at analysearbejdet bag nogle af tiltagene kan munde ud i et behov for yderligere lovgivning. Aftalepartierne vil blive præsenteret for resultatet af analyserne.

Aftalepartierne vil frem til 2025 blive orienteret om status for implementering af initiativerne i forbindelse med de halvårlige orienteringer af aftalepartierne bag aftale om *Nedbringelse af danskeres gæld til det offentlige* fra juni 2022.

Aftalepartierne noterer sig endvidere principperne i flerårsaftalen om styring af it i skattevæsenet, herunder særligt aftalekredsens forpligtelse til at understøtte loftet over it-aktiviteter, bidrage til moderniseringen af skattevæsenets it-systemer, løbende at vurdere potentialet for regelforenklinger og at overholde grænsen for størrelsen af it-projekter. Aftalepartierne bemærker, at de enkelte tiltag i denne aftale skal overholde principperne for it, og vil løbende følge op på dette i regi af de halvårlige orienteringer.

Aftalepartierne noterer sig endelig, at nedsættelse af rentetillæg fra otte til fire pct. og forenklet lønindeholdelse, der begge indgår i aftale om *Nedbringelse af danskeres gæld til det offentlige* fra juni 2022, implementeres henholdsvis 1. juli 2023 og i efteråret 2023. Implementering af øvrige initiativer fra aftalen følger de planer, der lå til grund for aftalen.